

EL LLENGUATGE

El risc

Es nostres diccionaris de barbarismes no recullen el gal·licisme «riscar», que sens dubte no és prou habitual, ni de bon tros, per a justificar la seva inclusió en aquests repertoris. Però l'hem sorprès més d'un cop en els nostres textos, i no únicament en traduccions del francès sinó en algun d'original i tot. En principi, posseint com posseïm el substantiu *risc*, la formació d'aquest verb hauria estat possible: si de *raspall* hem obtingut *raspallar*, de *risc* hauríem pogut obtenir «riscar». El fet, però, és que el verb obtingut d'aquest substantiu revesteix la forma *arriscar*, talment com de *mida* hem tret *amidar* i de *pam* hem obtingut *apamar*.

Tanmateix, el nostre verb *arriscar* no tradueix el verb corresponent del francès «risquer» en tots els seus significats, i és precisament en els casos en què hom no pot usar *arriscar* traduint «risquer» que opta per la forma «riscar». El Diccionari català-francès i francès-català de C. i R. Castellanos proposa, com a equivalència catalana de «risquer» com a verb transitiu indirecte (dit altrament, com a verb que demana un complement d'objecte introduït per una preposició), *perillar de*. Efectivament, en frases com és ara *Perilla de caure* o *No perilla de fer-se mal*, el verb *perillar* (amb el complement introduït per la preposició *de*) tradueix perfectament el verb «risquer» en el sentit amb què és tan usat en el francès modern. Però no sembla que aquest complement del verb *perillar* que introduïm amb la preposició *de* pugui ésser sinó un infinitiu (com si es tractés d'una perífrasi) mentre que el verb del francès també pot dur com a complement un grup nominal.

Cal puntualitzar que ens referim exclusivament a aquells casos en què aquest complement —infinitiu o grup nominal— designa precisament l'esdeveniment calamitos o infaust a què algú s'exposa. (Si aquest complement designa allò que hom podria perdre escau perfectament de recórrer a *arriscar*: *arriscar la fortuna*, *el prestigi*, etc.) El verb *exposar-se* admet sens dubte un complement representat per un grup nominal (introduït per la preposició *a*) però, contràriament al cas que comentem, expressa una acció més aviat voluntària. Un significat més exacte té la locució *córrer el risc*, encara que és més dubtós que admeti un complement nominal. Sense negar aquesta possibilitat, el fet és que normalment l'introduïm per un infinitiu de valor genèric.

Albert Jané